

PREPORUKE

PREPORUKA VIJEĆA (EU) 2015/1184

od 14. srpnja 2015.

o općim smjernicama ekonomskih politika država članica i Europske unije

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

budući da:

- (1) Ugovorom se predviđa da države članice trebaju svoje ekonomske politike smatrati pitanjem od zajedničkog interesa i usklađivati ih u okviru Vijeća. Ugovorom se nadalje predviđa da Vijeće radi usmjeravanja politika država članice i Unije treba donijeti opće smjernice ekonomske politike i smjernice za zapošljavanje.
- (2) U skladu s Ugovorom Unija je razvila i provela instrumente za usklađivanje politika za fiskalnu politiku i makrostrukturne politike. U okviru europskog semestra različiti se instrumenti kombiniraju unutar krovnog okvira za integrirani multilateralni ekonomski i proračunski nadzor. Racionalizacijom i jačanjem europskog semestra, kako je utvrđeno u Godišnjem pregledu rasta za 2015., trebalo bi se dodatno poboljšati njegovo funkcioniranje.
- (3) Tijekom financijske i gospodarske krize otkriveni su i istaknuti važni nedostaci gospodarstva Unije i njezinih država članica. Tijekom krize došla je do izražaja i uska međuovisnost gospodarstava i tržišta rada država članica. Štoviše, snažno povećanje razina javnog duga stvorilo je rizike za fiskalnu održivost. Usmjeravanje Unije prema pametnom, održivom i uključivom rastu te stvaranju radnih mjesta ključan je izazov s kojim smo danas suočeni. Za to je potrebno usklađeno i ambiciozno političko djelovanje na razini Unije i na nacionalnoj razini, u skladu s Ugovorom i s gospodarskim upravljanjem Unije. Tim bi se djelovanjem, u okviru kojeg se kombiniraju mjere na strani ponude i potražnje, trebalo obuhvatiti poticanje ulaganja, ponovno zalaganje za strukturne reforme te primjena fiskalne odgovornosti.
- (4) Države članice i Unija trebale bi razmotriti i pitanje učinka krize na društvo te nastojati izgraditi bolje povezano društvo u kojem se ljudi potiču na predviđanje promjene i upravljanju njima te u čijem društvenom i gospodarskom životu mogu aktivno sudjelovati. Trebalo bi osigurati pristup i mogućnosti za sve te smanjiti siromaštvo i socijalnu isključenost, posebno osiguravanjem učinkovitog funkcioniranja tržišta rada i sustava socijalne skrbi te uklanjanjem prepreka sudjelovanju na tržištu rada. Države članice također bi trebale osigurati da svi građani i sve regije imaju korist od gospodarskog rasta.
- (5) Djelovanje u skladu s integriranim smjernicama ekonomske politike država članica i politike zapošljavanja država članica važan je doprinos ostvarenju ciljeva strategije Europa 2020. za pametan, održiv i uključiv rast (strategija Europa 2020.). Strategiju Europa 2020. trebao bi podupirati integrirani skup europskih i nacionalnih politika koje bi države članice i Unija trebale provesti radi postizanja pozitivnih učinaka širenja usklađenih strukturnih reformi, prikladne sveobuhvatne kombinacije ekonomskih politika i dosljednijeg doprinosa europskih politika ostvarenju ciljeva strategije Europa 2020. te kako bi se osiguralo neometano funkcioniranje ekonomske i monetarne unije. Opće smjernice ekonomske politike država članica Europske unije priložene ovoj Preporuci te odgovarajuće smjernice za politike zapošljavanja zajedno čine integrirane smjernice za provedbu strategije Europa 2020. („integrirane smjernice Europa 2020.“).
- (6) Iako su integrirane smjernice Europa 2020. upućene državama članicama i Uniji, trebalo bi ih provesti u partnerstvu sa svim nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima, u bliskoj suradnji s parlamentima te sa socijalnim partnerima i predstavnicima civilnog društva.

- (7) U općim se smjernicama ekonomskih politika, u kojima se odražava međuovisnost između država članica, državama članicama ukazuje na smjer provedbe reformi. One su u skladu s Paktom o stabilnosti i rastu. Takve smjernice trebale bi biti osnova preporukâ za pojedine zemlje koje Vijeće može uputiti državama članicama,

PREPORUČUJE da države članice i, prema potrebi, Unija u svojim ekonomskim politikama uzmu u obzir smjernice utvrđene u Prilogu, koje čine dio integriranih smjernica Europa 2020.

Sastavljeno u Bruxellesu 14. srpnja 2015.

Za Vijeće
Predsjednik
P. GRAMEGNA

PRILOG

Opće smjernice ekonomskih politika država članica i Europske unije**Dio I. integriranih smjernica Europa 2020.****1. smjernica: Promicanje ulaganja**

Povećanje razine produktivnih ulaganja u Europi ključno je za povećanje potražnje i poboljšanje konkurentnosti te dugoročnog potencijala za rast u Europi. Trebalo bi usredotočiti napore na mobiliziranje financijskih sredstava za održive ulagačke projekte, osiguravanje protoka financijskih sredstava do realnoga gospodarstva i na unapređenje ulagačkog okruženja. Makroekonomska i financijska stabilnost, regulatorna predvidivost te otvorenost i transparentnost financijskog sektora Unije ključni su za održavanje Unije privlačnom za ulaganja privatnog sektora, uključujući strana ulaganja.

U potpunosti bi trebalo iskoristiti potencijal fondova Unije, uključujući Europski fond za strateška ulaganja i strukturne fondove, te nacionalne fondove kako bi se financirala ulaganja u ključna područja kojima se povećava rast. Upravljanje fondovima usmjereno na rezultate te, prema potrebi, povećana uporaba inovativnih financijskih instrumenata ključni su elementi u tom pogledu.

Kako bi se osigurao protok financijskih sredstava do realnoga gospodarstva potrebna je veća transparentnost i pružanje informacija, posebno provedbom Europskog savjetodavnog centra za ulaganja pod pokroviteljstvom Europske investicijske banke i uspostavljanjem transparentnog portfelja projekata. Bliska suradnja sa svim bitnim dionicima ključna je za osiguravanje nesmetane provedbe aktivnosti, primjerenog preuzimanja rizika i maksimalne dodane vrijednosti.

2. smjernica: Povećanje rasta provedbom strukturnih reformi u državama članicama

Ambiciozna provedba strukturnih reformi tržišta proizvoda i tržišta rada te sustava socijalne skrbi i mirovinskih sustava u državama članicama presudna je za jačanje i održavanje gospodarskog oporavka te osiguravanje održivih javnih financija, poboljšavanje konkurentnosti, sprečavanje i ispravljanje štetnih makroekonomskih neravnoteža u skladu s postupkom u slučaju makroekonomske neravnoteže i povećanje potencijala za rast gospodarstva Unije. Time bi se pridonijelo i ostvarenju veće gospodarske i društvene kohezije. Reformama kojima se povećava konkurentnost, posebno u sektoru nerazmjernih dobara, boljim funkcioniranjem tržišta rada te kvalitetnijim poslovnim okruženjem pridonosi se uklanjanju prepreka rastu i ulaganju te povećanju kapaciteta gospodarstva za prilagodbu. Države članice svoje ekonomske politike smatraju pitanjem od zajedničkog interesa te ih koordiniraju kako bi se poboljšale pozitivne sinergije i izbjegla negativna prelijevanja.

Kako bi se promicali rast i zapošljavanje potrebno je provoditi reforme tržišta rada i socijalnog sustava, osiguravajući pristup svih ljudi visokokvalitetnim, povoljnim i održivim uslugama socijalne skrbi i doplacima. U području reformi tržišta rada, primjerice kod mehanizama određivanja plaća i povećanja stopa sudjelovanja, trebalo bi djelovati u skladu s detaljnijim uputama sadržanima u smjernicama za zapošljavanje.

Potrebni su daljnji naponi kako bi se Uniju učinilo privlačnim odredištem za talente i vještine. Trebalo bi nastaviti s postupkom reformiranja i dodatnom integracijom tržišta proizvoda kako bi se osigurale niže cijene i širi izbor robe i usluga za potrošače i poduzeća u Uniji. Na bolje integriranim tržištima poduzećima se omogućuje pristup znatno većem tržištu od njihova vlastita domaćeg tržišta, čime im se osiguravaju veće mogućnosti širenja. Konkurentnija i bolje integrirana tržišta proizvoda također će pojačati inovacije i mogu pomoći povećati brzinu prilagodbe i otpornost na ekonomske šokove u pojedinačnim državama članicama i Uniji kao cjelini.

Trebalo bi nastaviti s naporima u poboljšanju regulatornog okruženja u kojem posluju poduzeća, kako bi se pružila podrška posebno malim i srednjim poduzećima, a koji bi trebali obuhvaćati osuvremenjivanje javne uprave, smanjenje administrativnih opterećenja, veću transparentnost, borbu protiv korupcije, utaje poreza i neprijavljenog rada, povećanje neovisnosti, kvalitete i djelotvornosti pravosudnih sustava uz izvršavanje ugovora i postupke za slučaj nesolventnosti koji dobro funkcioniraju.

Informacijske i komunikacijske tehnologije te digitalno gospodarstvo važni su pokretači produktivnosti, inovacija i rasta u svim gospodarskim sektorima. Promicanje privatnog ulaganja u istraživanja i inovacije trebalo bi biti popraćeno

temeljitim reformama radi osuvremenjivanja sustava istraživanja i inovacija, unapređenja suradnje između javnih ustanova i privatnog sektora te poboljšanja širih okvirnih uvjeta za poduzeća kako bi u većoj mjeri postala utemeljena na znanju. Poboljšanjem kvalitete i učinkovitosti javnih ulaganja u istraživanja i inovacije i dalje će se poboljšavati kvaliteta javnih financija te bi se mogla poboljšati dugoročna održivost javnih financija.

3. smjernica: Uklanjanje ključnih prepreka održivom rastu i stvaranju radnih mjesta na razini Unije

Daljnja integracija jedinstvenoga tržišta, uključujući uklanjanje preostalih prepreka, povećanje konkurentnosti i unapređenje poslovnog okruženja, ključni su da Europa ostane privlačno odredište za domaća i strana poduzeća. Za pomicanje granica produktivnosti Europe potrebno je povećati inovacije i stvaranje ljudskog kapitala te osigurati integrirano jedinstveno digitalno tržište koje dobro funkcionira. Povećanjem uporabe informacijskih i komunikacijskih tehnologija na razini potrošača i poduzeća može se doprinijeti stvaranju digitalne Europe bez granica i povećanju produktivnosti.

Financijski sektor koji dobro funkcionira ključan je za nesmetano funkcioniranje gospodarstva. U područjima financijskih tržišta i financijskih institucija u potpunosti bi trebalo provesti ojačane regulatorne i nadzorne odredbe te pravila o zaštiti potrošača. Potrebno je poduzeti mjere za stvaranje održivog tržišta za sekuritizaciju u Europi, čime će se pomoći u poboljšanju sposobnosti banaka Unije za učinkovito financiranje. Potrebno je uspostaviti stvarnu uniju tržišta kapitala, na temelju postignuća jedinstvenog tržišta financijskih usluga i kapitala.

Ostvarenjem jake energetske unije poduzećima i kućanstvima trebala bi se osigurati povoljna, sigurna i održiva energija. Trebalo bi ustrajati na ekonomičnoj provedbi okvira za klimatsku i energetska politiku za razdoblje do 2030. te na prelasku na konkurentno, niskougljično gospodarstvo u kojem se učinkovito upotrebljavaju resursi, među ostalim reformama sa strane ponude i potražnje uz poticanje zelenih radnih mjesta, zelenih tehnologija i inovativnih rješenja. U tom pogledu energetska i prometna sektor i dalje zahtijevaju posebnu pozornost, među ostalim s obzirom na međusobnu povezanost i infrastrukturu.

Zakonodavstvo Unije trebalo bi biti usredotočeno na pitanja koja se najbolje rješavaju na europskoj razini te bi ga trebalo oblikovati vodeći računa o utjecaju tih pitanja na gospodarstvo, okoliš i društvo. Stvaranjem ravnopravnih uvjeta preko granica s većom regulatornom predvidljivošću te punim poštovanjem pravila o tržišnom natjecanju dodatno će se privući ulaganja. Kvalitetnije i predvidljivije poslovno okruženje posebno je važno u mrežnim industrijama koje obilježavaju dugotrajni rasponi ulaganja i opsežna početna ulaganja. Trebalo bi dodatno razviti vanjsku dimenziju unutarnjeg tržišta.

4. smjernica: Povećanje održivosti javnih financija i njihova doprinosa rastu

Dobre javne financije ključ su rasta i stvaranja radnih mjesta. Fiskalna održivost presudna je kako bi se osiguralo povjerenje ulagatelja i fiskalni prostor potreban za suzbijanje neočekivanih kretanja te za maksimalno povećanje doprinosa javnih financija gospodarstvu. Time se također stvaraju odgovarajući uvjeti za pružanje podrške rastu i ulaganjima. Države članice trebale bi osigurati dugoročnu kontrolu nad razinom deficita i duga. Fiskalne politike moraju se provoditi unutar okvira Unije koji se zasniva na pravilima, posebno na Paktu o stabilnosti i rastu, te ih se mora upotrijebiti stabilnim dogovorima u vezi s nacionalnim proračunom. Fiskalne politike trebale bi odražavati ekonomske uvjete i rizike održivosti na razini države članice uz osiguravanje dobre koordinacije ekonomskih politika. Države članice europodručja pozivaju se da nastave pomno pratiti ukupnu fiskalnu situaciju u europodručju, uključujući fiskalno stanje, i raspravljati o njoj.

U strategijama osmišljavanja i provedbe proračunske konsolidacije trebalo bi dati prednost stavkama rashoda kojima se povećava rast unutar područja poput obrazovanja, vještina i zapošljivosti, istraživanja i razvoja te inovacija i ulaganja u mreže s pozitivnim učinkom na produktivnost. Reformama rashoda trebalo bi se ciljati na povećanje učinkovitosti javne uprave; takve se reforme mogu pripremiti osobito preispitivanjem potrošnje radi osiguravanja dugoročne održivosti.

Reforme rashoda kojima se promiče učinkovita dodjela resursa radi podupiranja rasta i zaposlenosti uz očuvanje pravednosti trebale bi se upotrijebiti osuvremenjivanjem sustava javnih prihoda tamo gdje je to potrebno. Trebalo bi nastaviti istraživati zajedničku konsolidiranu osnovicu poreza na dobit. Pomacima prema porezima koji bi više poticali rast, uz osiguravanje sukladnosti s Paktom o stabilnosti i rastu, može se pomoći u ispravljanju neučinkovitosti tržišta i postavljanju temelja za održivi rast i stvaranje radnih mjesta. Istodobno, važno je razmotriti učinke raspodjele u svakoj

izmjeni oporezivanja. Učinkovitost poreznog sustava mogla bi se poboljšati širenjem porezne osnovice, primjerice uklanjanjem ili rjeđom uporabom i smanjivanjem izdašnosti izuzeća i povlaštenih režima, provjeravanjem opsega i učinkovitosti poreznih rashoda i ojačavanjem porezne uprave, pojednostavljivanjem poreznog sustava te suzbijanjem porezne prijevare i agresivnog poreznog planiranja.
